№ 202. Piątek 4. Września 1863. Rok wydania 53.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

Mianowany dekretem wysokiego c. k. ministerstwa sprawiedliwości adwokatem *Dr. Seweryn Popiel* z siedziba w *Sanoku* złożył na dniu 20. sierpnia r. b. w tutejszym wyższym sądzie krajowym przepisaną przysięgę; co się niniejszem podaje do wiadomości powszechnej.

Z c. k. wyższego sądu krajowego.

Lwów, dnia 27. sierpnia 1863.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Jego c. k. Apostolska Mość raczył wydać najłaskawiej do burmistrza stołecznego i rezydencyonalnego miasta Wiednia następujące najwyższe pismo odręczne:

„Kochany burmistrzu doktorze Zelinka. Z przyjemnością dowiedziałem się o pomyślnym przebiegu festynu ludu, odbytego na dniu 23. b. m.

Cieszyło Mnie serdecznie, że Moi kochani Wiedeńczycy byli weseli, a przytem spełnili oraz dzieło dobroczynności przyczynieniem się do ulżenia ubóstwa i niedostatku. Dziękuję Ci, kochany burmistrzu, za trud i staranność, z jaką zajmowałeś się podług zwyczaju urządzeniem festynu, i upoważniam Cię oraz, wyrazić uznanie Moje tak członkom komitetu festynnego jak i wszystkim tym, którzy przyczyniali się do tego z uczucia patryotyzmu.

Frankfurt n. M. dnia 30. sierpnia 1863.

Franciszek Józef r. w."

Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem pismem gabinetowem z 14. czerwca r. b. nadać najłaskawiej c. k. fml. i komendantowi twierdzy w Teresiensztadzie, *Karolowi* baronowi *Simbschen* godność tajnego radzcy z opuszczeniem taxy.

Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z 30. czerwca r. b. mianować najłaskawiej biskupa kanatejskiego in partibus infidelium i dziekana katedralnego Dra. *Spiridiona Litwinowicza* arcybiskupem gr. kat. obrządku we Lwowie.

Rozporządzenie ministerstwa finansów z 23. sierpnia 1863, względem zwrotu opłaty przy wywozie piwa za granicę.

W częściowej zmianie rozporządzeń z 14. lipca 1858 i 30. listopada 1859 (D. u. p. z r. 1858 Nr. 114, z r. 1859 Nr. 219) celem podniesienia wywozu piwa za granicę, dozwala się następujące ułatwienia w dotychczasowych przepisach względem zwrotu podatków:

1. Do ekspedyowania za granicę transportów piwa wywożonych z zastrzeżeniem zwrotu podatków upoważnione są wszystkie główne urzęda celne, tudzież te poboczne, którym na mocy osobnego obwieszczenia prawo do tego wyraźnie nadane zostało.

Niniejszem otrzymują to upoważnienie urzęda poboczne miast: Riva, Rheindorf. Hochst i Meiningen w Tyrolu i Vorarlbergu, tudzież Bendern w Księstwie Liechtenstein.

2. Zwrot podatku zawsze będzie miał miejsce, gdy ilość piwa przeznaczonego do wywozu za granicą dochodzi 2 wiader niższo-austryackich. Obojętnem jest przytem, czy piwo znajduje się w beczkach czy we flaszkach.

3. Wewnętrzna rewizya transportu przy urzędzie celnym wychodowym na linii celnej może być zaniechaną, jeżeli przedsięwziętą została według l. 5 rozporządzenia z 14. lipca 1858 przepisana rewizya w obecności dwóch urzędników, ze straży finansowej i urzędu celnego, a urzędowe zamknięcie, tudzież opakowanie zewnętrzne, jest w porządku.

Plener m. p.

Część nieurzędowa.

Lwów, 4. września.

Jener. Kor. z 2. b. m. zbija w artykule wstępnym insynuacye dzienników paryzkich i berlińskich, jakoby o zaproszeniu książąt niemieckich na kongres frankfurcki i o projekcie reformy związkowej otrzymał zawiadomienie pierwej dwór francuzki niż pruski. Bezzasadność tego zarzutu zbija *Jener. Kores.* datami, a mianowicie przytacza, że nota okólna do dworów niemieckich łącznie z zaproszeniem Najjaś. Pana odeszła z Wiednia dnia 4. sierpnia, gdy tymczasem depesza do księcia Metternicha, która uwiadamia rząd francuzki o zamierzonym kroku datowana jest 5. sierpnia i tego samego dnia odeszła do Paryza. Także i ustnego zawiadomienia nieotrzymała dyplomacya zagraniczna a więc i francuzka prędzej, aż do powrotu Cesarza z Gastein; zaś co do mniemanego oznajmienia projektu reformy, zapowiada *Jener. Kor.*, że nienastąpiło ono na żadną stronę przed kongresem frankfurckim.

Najjaśn. Pan miał podług telegramu z Frankfurtu z 2go b. m. udać się w powrocie do Wiednia dnia 3go b. m. do Koburgu dla widzenia się z Królową angielską; zaś Jej cesarzew. Mość Arcyksiężna Zofia przejeżdżała 2go b. m. przez Mnichów, udając się do Karlsruhe i Baden-Baden, gdzie ma się zjechać z Królową pruską. O pierwszem zjeździe zapewniały już dawniej organa półurzędowe, że będzie miał tylko charakter odwiedzin prywatnych, o drugim zaś nie ma żadnej podstawy do przypuszczania, by się miał łączyć z nim cel polityczny.

Podobnie jak Cesarz austryacki, miał zamiar także Król *pruski* odwiedzić Królowę Wiktoryę, wyprzedzając nawet w tem Jego Mość Cesarza, gdyż jak donoszą z Berlina, miał Król Wilhelm jeszcze 31. z. m. opuścić Baden-Baden i udać się najprzód do Rosenau pod Koburgiem, a ztamtąd tego samego wieczora jeszcze wyruszyć dalej na Hof i Lipsk osobnym pociągiem do Berlina, gdzie miał stanąć dnia 1. b. m. Także prezydent gabinetu pruskiego, p. Bismark, miał udać się z Baden-Baden na Frankfurt do Berlina i stanąć tam 2. lub 3. b. m.

Warszawski *Dzien. Powsz.* z 31. z. m. przynosi na czele swej części urzędowej manifest Cesarza Alexandra z oznajmieniem, że Wielka księżna Olga Fedorówna, małżonka brata cesarskiego W. księcia Michała Mikołajewicza, powiła syna, któremu nadano imię Jerzy. Dalej zawiera ten sam *Dzien. Pow.* świeży zwycięski buletyn z widowni powstania. Podług niego miały na dniu 24. z. m. trzy kolumy rosyjskie pobić kolejno trzykrotnie oddział powstańców pod dowództwem Grzymały, liczący 900 ludzi w okolicy Sarnek w Podlaskiem. Powstańcom — powiada raport — zabito 100 ludzi, ujęto 75, między tymi naczelnika kawaleryi Więckowskiego i byłego kapitana rosyjskiego Obniskiego; zabrano im też do 200 sztuk broni palnej, oraz proch, mundury i 30 koni; ze strony wojska zaś *są straty prawie żadne.* — Podług *Czasu*, zaszły znowu świeże potyczki w Kaliskiem, Radomskiem i Lubelskiem, ale tylko o trzech potyczkach w Kaliskiem z 26., 28. i 29. z. m. ma ten dziennik dokładne wiadomości, o innych zaś są tylko niedokładne wieści. Mianowicie w Kaliskiem miał Taczanowski na czele 1000 blisko stoczyć trzy potyczki; pierwsza z nich 26. z. m. pod Łackiem była zwycięzka, gdyż rozbił w niej oddział huzarów rosyjskich; druga zaszła 28. z. m. w okolicy miasteczka Brzeźnicy, gdzie Taczanowski miał zabrać w niewolę 50 Kozaków i połączyć się z świeżo uorganizowanym oddziałem piechoty liczącym do 500 ludzi; a trzecia nakoniec potyczka, stoczona 29. z. m. w okolicy Kłomnic, Zdrowej i Kruszyna miała wypaść niepomyślnie dla powstańców, gdyż część pieszego ich oddziału została rozbita. 60 padło zabitych i rannych, a 40 dostało się do niewoli, jazda zaś i reszta piechoty przebiły się i ruszyły ku Koniecpolowi. W Radomskiem zajść miało kilka małych potyczek, a z Lubelskiego ma *Czas* niepewną wiadomość o potyczce stoczonej 29. z. m. w okolicy Janowa, gdzie Kruk w połączeniu z Lelewelem mieli odnieść zwycięstwo.

Dzienniki francuzkie przemawiają coraz wyraźniej o porozumieniach między Rosyą, Francyą i Prusami. Tak między innemi powiada *La France*, że Rosya wstępując na drogę liberalną, poszłaby tylko logicznie za prądem ducha czasu, który nie cierpi żadnej autokratycznej stagnacyi i osamotnienia, a Rosya dojrzała już do wolnych instytucyi, do których Cesarz Alexander dał już pierwszy popęd emancypacyą poddanych. Uspokojenie Polski byłoby nie tylko aktem sprawiedliwości i ludzkości, ale oraz dziełem równie zręcznej jak i godnej polityki. Co się tyczy Prus, tedy straciły one o tyle na popularności, o ile zyskała ją Austrya; zdaje się więc, że pośrednictwem w spokojnem załatwieniu sprawy polskiej chcą Prusy, oparte na wdzięczności Rosyi i pewne sympatycznych stosunków z Francyą, odzyskać to, co straciły. Francya zaś, która ma tylko na względzie interesa porządku europejskiego, nie powoduje się, jak Anglia i Austrya względami drugiego rzędu, i nie pragnie osłabienia Rosyi, może tylko życzyć sobie takiego załatwienia sprawy polskiej. Tak rozumuje *La France*, a *Gazeta wiedeńska* dodaje, że przy tych kombinacyach honor imienia niemieckiego nie bardzo jest szanowany, i przytacza na przykład rozumowania dzienników francuzkich o bytności księcia Hohenzollern w Chalons i w Paryżu. — *Indep. belge* sądzi, że na odbytej 29go z. m. radzie ministeryalnej w St. Cloud była mowa tylko o sprawie mexykańskiej, i że nie poruszano przytem wcale kwestyi uznania południowych stanów Ameryki, do czego nie ma Francya właściwie żadnego powodu. Polityka gabinetu washingtońskiego w sprawie mexykańskiej nie jest wcale tego rodzaju, by mogła skłonić rząd francuzki do tak ważnego kroku, zwłaszcza, że nawet *Pays* oświadczył się już w artykule półurzędowym, iż wszelkie pogłoski o mniemanym proteście rządu amerykańskiego są całkiem bezzasadne.

Gabinet turyński podobnie jak francuzki ujrzał się żywo dotkniętym austryackim projektem reformy związku niemieckiego, a mianowicie 8 artykułem tegoż. Słychać, że ministeryum spraw zagranicznych zamierza wnieść przeciw temu artykułowi protest do wszystkich mocarstw europejskich, jakoby ten artykuł zagrażał skonsolidowaniu się Królestwa włoskiego, a zarazem równowadze europejskiej. Nie można wątpić, że ten krok ministerstwa włoskiego stanie się dla niego przyczyną świeżych klęsk i upokorzeń.

Wiadomości ze Stambułu sięgają do 1. września. Czarnogórski senator Motanovic przybył tam w przejeździe do Rosyi i oddawał wizyty Porcie i ambasadom, zalecając im sprawy swego kraju. Sir Henry Bulwer przedsięwziął kilkodniową wycieczkę na morze Marmora. Kwestyę kanału Jerzego wzięła Porta pod obradę.

Monarchia Austryacka

Wiedeń, 2. września. *(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.)* Z Marsylii telegrafują, że podług wiadomości z Rzymu z 26. z. m. oczekują tam przybycia Arcyksięcia *Ferdynanda Maxymiliana* z małżonką, którzy — jak powiada telegram — mają rozmówić się z Ojcem Świętym. Podług doniesienia w *Memorial Diplomatique* niemyśli Arcyksiążę jechać do Biarritz dla odwiedzenia dworu francuzkiego, lecz udaje się temi dniami z żoną na wyspę Lakromę, która jest własnością Arcyksiężny Charlotte i odznacza się bardzo łagodnym klimatem. Podług dalszych zaś wiadomości z Wiednia ma Arcyksiążę przybyć z końcem tego tygodnia z Miramare do Wiednia.

Wczoraj po południu odbyła się pod prezydencyą Arcyksięcia *Rainera* rada ministeryalna.

Minister stanu p. *Schmerling* powrócił z Ischlu, a minister wojny hrabia *Degenfeld* z Brucku do Wiednia.

Do iluminacyi, która ma odbyć się w dniu przybycia Cesarza, robią już wielkie przygotowania. Osobliwie będą się odznaczać ratusz, teatry i dworce kolei zachodniej i północnej. Co do oświetlenia ostatniego dworca słychać, że obadwa ku Praterstern położone gmachy otrzymają prowizoryczne połaczenie, nad którem wznosić się będzie promienna kopuła z cyfrą Najjaś. Pana. Do tej dekoracyi użytych będzie 10.000 płomieni.

Dzisiejsza *Gazeta wiedeńska* ogłasza osnowę traktatu, zawartego na dniu 17. czerwca 1863 w Mnichowie między Austryą i Bawaryą względem komunikacyi koleją żelazną z Hof na Asch do Eger i z Eger do Waldsassen.

Francya.

Paryż. 31. sierpnia. *(Różne wiadomości.)* *Monitor* zamieścił dekret cesarski z d. 29. sierpnia, ustanawiający medal na pamiątkę wyprawy mexykańskiej w roku 1862 i 1863. Medal ten rozdawać będzie Cesarz na przedstawienie ministrów właściwych departamentów.

La France odebrała wiadomości z Petersburga, według których tajna rada w Petersburgu, do której Wielki Książę Konstanty powołany został, zajmować się miała nie tylko odpowiedzią na noty trzech mocarstw udzielić się mającą, ale nadto wypracowaniem ustawy konstytucyjnej dla Polski i dla całej Rosyi. Konstytucya ta ma być w duchu nader liberalnym. Rosya przystąpiłaby do rodziny rządów konstytucyjnych, a Polska miałaby sobie zaręczone wykonanie wiadomych sześciu punktów. Na tej drodze kwestya polska byłaby stanowczo załatwiona, wszelka przyczyna do reklamacyi by ustała, Cesarz Alexander mógłby odpowiedzieć, iż nie ma już o czem rozprawiać, a mocarstwa mogłyby być zadowolone. Wprawdzie w takim porządku rzeczy, mówi dalej *la France*, nie byłoby mowy o gwarancyi Europy, i prosta notyfikacya Rosyi nie miałaby tej powagi, co uchwała ośmiu mocarstw, zawsze jednak kwestya polska weszłaby w nowe stadium. Główniebyby tylko szło o zapobieżenie dalszemu rozlewowi krwi w Polsce. W końcu *la France* nie zaręczając za rzetelność powyższej wiadomości, znajduje ją bardzo do prawdy podobną, ze względu na interes Rosyi i na zręczność dyplomacyi rosyjskiej.

Z Berlina znów piszą do powyższego dziennika, iż Prusy starają się o pośredniczenie między Francyą a Rosyą w sprawie polskiej i o zawiązanie ścisłego między Francyą a Rosyą i Prusami przymierza, do którego i Włochy przystąpiłby miały. Książę Hohenzollern, szwagier posła włoskiego w Petersburgu, hrab. Pepoli, i hr. Golc, poseł pruski w Paryżu, głównymi być mają ajentami nowej tej kombinacyi politycznej. Wszakże cała ta wiadomość nie jest niczem innem, jeno powtórzeniem wieści i przypuszczeń, przez *Independance belge* od niejakiego czasu skwapliwie rozsiewanych, o których w piśmie naszem już wspominaliśmy. Dziennik zaś belgijski, który wieści o przymierzu francuzko-prusko-rosyjskiem podawał w dawniejszych numerach jako fakt na wiarę zasługujący, w ostatnim swym numerze znów przyznaje, iż są to tylko pogłoski, które się dotąd jeszcze nie potwierdziły. To jedno, zdaniem *Independance belge*, zdaje się najwięcej zbliżać do prawdy, iż Rosya na ostatnie noty trzech mocarstw nic nie odpowie, nie chcąc przedłużać niepotrzebne i bezskuteczne rozprawy, natomiast wystąpi sama z niejakiemi chociażby tylko pozornemi dla Polski koncesyami, tymczasem zaś wszystkie swoje siły wytęży, ażeby powstanie stanowczo stłumione zostało. To zaś będzie najlepszą odpowiedzią na wszelkie reklamacye mocarstw zagranicznych, bo będzie to usunięciem rzeczy, przedmiotem sporu będącej.

Le Pays twierdzi, iż wszelkie wiadomości o protestacyi bądź pisemnych bądź ustnych rządu unii amerykańskiej przeciwko zajęciu Mexyku i przeciwko wotum notablów mexykańskich, zupełnie są mylne. Stany zjednoczone zanadto są zajęte wojną z separatystami, ażeby chciały przysparzać sobie kłopotów, mieszając się w sprawy mexykańskie. Jakoż rząd unii nie wystąpił z żadną reklamacyą przeciwko temu, co się dzieje w Mexyku. Postępowanie Francyi jest zupełnie legalne, to zaś co robi naród mexykański, jest dowodem jego niepodległości. Protestacya stanów zjednoczonych nie miałaby więc żadnej podstawy, i nie zdaje się wcale, ażeby rząd amerykański wystąpić z nią zamyślał.

Opinion nationale przemawia ciągle za wycofaniem wojska francuzkiego z Mexyku. Poszliśmy do Mexyku, mówi dziennik ten, jak to rząd zawsze twierdził, w interesie narodowców naszych skrzywdzonych. Cel ten już dopięty. Jesteśmy panami Mexyku, zgwałciliśmy rząd, który nie chciał zadość uczynić żądaniom naszym. Powinniśmy więc teraz zaprowadzić lub kazać zaprowadzić rząd inny, traktować z tym rządem, wymówić sobie należyte wynagrodzenie, i zwrócić wojska nasze do Francyi. Jest to najmądrzejsza, najprostsza droga, jaką nam rozsądek i przezorność wskazują. Gdybyśmy zaś chcieli, jak mówią niektórzy, służyć w Mexyku sprawie wolności, chrześciaństwa i cywilizacyi, lub też gdybyśmy chcieli, jak inni znów myślą, nie wprawdzie nie mówiąc, zorganizować w Mexyku szacherkę na kopalnie i na połów milionów, w takim razie musielibyśmy zostać w Mexyku, bądź bezpośrednio, bądź dla podpory tronu, który powstanie pod naszą protekcyą. Ale na tej drodze Francya napotkałaby niezliczone trudności. Nie myślimy na zasadzie raportów urzędowych, ażeby nas tak bardzo w Mexyku kochano. Mexykanie tak nas kochają, jak my w r. 1814 kochaliśmy Burbonów i wojska sprzymierzone. Mexykanie znudzeni są teraz wojną i nieporządkiem, i cieszą się z zaprowadzenia porządku i spokoju. Lecz mylilibyśmy się bardzo, sądząc, iż miłość własna Mexykanów przebaczy nam zwycięztwa nasze. Stronnictwo Juareza jest pokonane, ale nie wytępione; stronnictwo jest przeciwko nam wyrazem narodowości i zostanie narodowem pomimo swojej porażki.

Ostatnia rada ministrów odbyła się w Saint-Cloud pod prezydencyą Cesarza, i trwała od godziny 10tej rannej do 4. po południu. Miano w niej głównie traktować sprawę amerykańską i mexykańską. Jeden z redaktorów tygodnika politycznego *Memorial diplomatique* z sprawą mexykańską gruntownie obeznany, bawi obecnie w Miramare pod Tryestem, w miejscu rezydencyi Arcyksięcia Maxymiliana.

Niemcy.

Frankfurt, 1. września. *(Z posiedzeń kongresu.)* Wzięto pod debatę specyalną art. 1. do 6, 8, 9, 11, 14. 16, 18, 20 do 24. 26, 27, 28 i 36 projektu reformy, inne przyjęto en bloc na ostatniem posiedzeniu. Zmieniono art. 3. i uchwalono, aby dyrektoryat składał się z 6 głosów, z których 1 mieć będzie Austrya, 1 Prusy, 1 Bawarya, 1 trzy królestwa po kolei jednorocznej, lub według umowy; 1 Baden, obadwa Hessen, Luxemburg, Holsztyn, Brunświk, obadwa Meklenburgi i Nassau, 1 inne państwa. W razie równości głosów rozstrzygać będzie liczba ludności państw reprezentowanych przez głosy.

Art. 8. Do wypowiedzenia wojny potrzeba dwóch trzecich części głosów rady związkowej, podobnież w razie napadu na niemieckie terytoryum jednego z członków związku;

Art. 9. zmieniono w ten sposób, że przy wybuchu niespokojności, art. 25 do 28 aktu finalnego kongresu wiedeńskiego będą wskazówką dla dyrektoryatu;

Art. 11. Wnioski do ustaw względem zmiany konstytucyi, lub względem przedmiotów, które dotąd należały do ciał prawodawczych państw, wymagają jednogłośności.

Art. 14. Jeżeli względem budżetu związkowego nie nastąpi zgoda z zgromadzeniem deputowanych, obowiązywać będzie aż do porozumienia budżet peryodu poprzedniego.

Art. 16. podwyższa liczbę deputowanych na 302;

Art. 20. Proponowaną do pewnych wypadków większość czterech piątych części głosów zmieniono na większość trzech czwartych.

Art. 28. Zażalenia, które dnia 1. stycznia 1863 przez uchwałę związku lub prawodawstwo krajowe rozstrzygnięte zostały, nie mogą być w sądzie związkowym wytaczane, i istniejące konstytucye krajowe nie mogą być kwestyonowane.

Rosya.

(Zamiary gabinetowe.) Z Rosyi zawiera *France* ważne doniesienia, które stosunki do mocarstw zachodnich i Polski przedstawiają w nowej postaci. W Petersburgu ma odbyć się rada tajna, na którą Wielkiego księcia Konstantego powołano, i ta ma 1. rozstrzygnąć czy należy odpowiedzieć na ostatnie noty trzech mocarstw, i 2. wypracować projekt konstytucyi dla Polski i Rosyi. Jeżeli najznakomitsi politycy rosyjscy utrzymają się ze swojem zdaniem, konstytucya ta będzie bardzo liberalna, a Rosya wejdzie w szereg państw reprezentacyjnych. Polska otrzymałaby gwarancyę, że sześć punktów będą dopełnione.

W tym razie odpowiedź Rosyi na noty trzech mocarstw mogłaby być równie pojedyncza jak stanowczą. Opierając się na dokonanych faktach i koncesyach, może Rosya oświadczyć, że znikł powód do reklamacyi; cesarz Aleksander poczynił koncesye dobrowolnie, mocarstwa muszą być zaspokojone.

Prawda jest, że Europa nie miałaby w tem jeszcze żadnych gwarancyi, jakich ma prawo żądać, aby się peryodyczne wybuchy nie powtarzały, prawdą jest, że zawiadomienie dyplomatyczne nie miałoby tej mocy i znaczenia, jak uchwała konferencyi mocarstw interesowanych, ale jednak fakta te wprowadziłyby kwestyę polską na inną drogę. Pozostałoby tylko uspokoić Polskę bez rozlewu krwi i gwałcenia ludzkości.

Kronika.

— Wczoraj i przedwczoraj dostawiono do Lwowa kilkanastu ludzi podejrzanych o udział w powstaniu, między tymi kilku poddanych rosyjskich i trzech Włochów.

(Pożar.) Dnia 24. z. m. po południu zapaliła się w Sokalu na przedmieściu „Zabuże" stodoła gospodarza Grzegorza P., i zgorzał oprócz niej także dom jego. Przyczyna pożaru nie jest znana, gdyż pod ten czas były tylko dzieci w domu.

(Nieszczęsny wypadek.) W Wołkowie, w obwodzie lwowskim, utonęli na dniu 28go z. m. trzej izraelici kąpiąc się w stawie, mianowicie 10letni syn tamtejszego propinatora, Dawid Strom, 11stoletni syn propinatora z Kuhajowa, Nuchim Strom, i ich nauczyciel 40letni człowiek nieznanego nazwiska. Dotąd wydobyto tylko ciała dwóch ostatnich, spojonych ze sobą rękoma; zwłok zaś Dawida Stroma niezdołano jeszcze odszukać.

(Morderstwo.) W Rakowcu, w obwodzie tarnopolskim, wydarzył się na dniu 13. z. m. następujący wypadek: Ekonom dworski Łukasz Chaszczewski chciał za jakieś przewinienie ukarać robotnika Iwana Najdę, który stawił mu opór uzbrojony w kosę. Ekonom chcąc mu drągiem wytrącić kosę pośliznął się i upadł, a wtedy ów robotnik pchnął go kosą w bok tak głęboko, że uszkodził mu płuca i wątrobę, z czego natychmiast śmierć nastąpiła. Winowajcę oddano sądowi śledczemu.

— Dziennik wychodzący w jednem z miast belgickich „Journal de Charleroi", podaje następujące uwagi, które nie będą obojętne nie tylko dla zwolenników opieki nad zwierzętami:

„Nie raz, na nieszczęście, byliśmy świadkami złego obchodzenia się ze zwierzętami przeznaczonemi na rzeź; niezależne od pobudek ludzkości, na które moglibyśmy się powołać dla potępienia wszelkiego rodzaju okrucieństwa, możemy powołać się i na pobudki własnego interesu, dla położenia tamy podobnemu postępowaniu. Nie można nigdy dosyć silnie potępić wystawienia tucznych zwierząt na upal słoneczny, ukąszenia much, bąków i t. p.; zmuszania ich do pospieszniejszego biegu przez bicie lub szczwanie psami, wiązania cieląt, baranów i wieprzów. Przez obchodzenie się w ten sposób ze zwierzętami opasowemi i tucznemi, przyzwyczajonemi do spoczynku i staranności, wystawia się je na niebezpieczne choroby, jako to: zaduszenie się, apopleksye, gangrenę i t. p. nadające mięsu szkodliwe własności, które wywierają zły wpływ na zdrowie spożywających je. W interesie zdrowia publicznego nader jest ważnem, aby pędzenie tego rodzaju zwierząt powierzone było ludziom rozsądnym, uczciwym i łagodnego charakteru. Przy jednakowych innych warunkach, mięso zwierzęcia zarżniętego kiedy jest zdrowe i wypoczęte, łatwo wysycha, staje się nabitem i ważnem, dobrze się zachowuje i daje się dobrze ciąć, a rozcięte ma piękny i wzbudzający apetyt, pozór; kiedy mięso zwierzęcia znużonego przez spędzenie, w jakikolwiek sposób rozdrażnionego, lub nie wypoczętego po zadanych mu cierpieniach, trudno wysycha, pozostaje miękkiem i lekkiem, prędko się psuje, pleśnieje i wzbudza z pozoru obrzydzenie. Trzeba nadzwyczaj starannie obchodzić się ze zwierzętami, przeznaczonemi na rzeź, bo mięso z bydła rogatego, baranów i wieprzy, w skutek złego obchodzenia się z temi zwierzętami, traci znaczenie tak pod względem jakości, jak i ilości. W czasie letnich upałów szlachtuzy i jatki powinny być nadzorowane nader troskliwie, w celu usunięcia owadów, bo wiadomo, że jedna mucha w krótkim czasie potrafi złożyć mnóstwo jajek, będących przyczyną szybkiego psucia się czyli rozkładu mięsa. Na wsiach często zdarzają się nadużycia szkodliwe dla zdrowia publicznego; mają tam zwyczaj dorzynania i rozsprzedawania mięsa z bydła tkniętego apopleksyą, paraliżem, które zachorowało przy cieleniu się lub na inną niewyleczalną chorobę, i często słyszeć się daje o wypadkach choroby lub śmierci u ludzi, którzy jedli to szkodliwe mięso. Pilne strzeżenie władz miejscowych, mogłoby zapobiedz tym smutnym wypadkom."

Stan austr. banku narodowego.

Dnia 31. sierpnia.

Stan czynny.	zł r.	c.
Wybite złoto i sztaby	105,069.833	58
Weksle na miasta zagraniczne	358.355	91
Raty kolei południowej	22,000.000	—
Depozyt państwa w srebrze i wekslach zagranicznych	1.655.100	—
Eskontowane weksle i efekta w Wiedniu	52,962.991	41
detto w zakładach filialnych	20,411.798	3
Zaliczki na papiery publiczne w Wiedniu	39,278.700	—
detto w zakładach filialnych	5,437.900	—
Przywilej banku	80,000.000	—
Pozostały dług państwa za spłacenie banknotów waluty wiedeńskiej	36,547.161	7
Dług państwa do spłacenia w srebrze	20,000.000	—
Dług państwa pokryty dobrami skarbowemi	62,799.400	41.5
Zaległe raty za sprzedane dobra skarbowe	4,091.050	13.5
Efekta do sprzedania	14,691.981	18.5
Pożyczka hypotekarna	59,467.501	12.5
Efekta funduszu rezerwowego	12,178.300	78
„ funduszu pensyi	1,356.728	38
Kolej Karola Ludwika	12.463.605	—
Gmachy i inwentarz	4,604.574	33.5
Saldi bieżących rachunków	32.881	81.5
Razem	555,407.863	17

Stan bierny.		
Fundusz banku	110.250.000	—
Fundusz rezerwowy	12.577.898	20.5
Obieg banknotów	394,555.513	—
Przeznaczone do ściągnięcia asygnacye banku	931.051	36.5
Należytości z żirów	3.881	29
Niepodniesione dywidendy	410.480	93
Listy zastawne	35,322.310	—
Fundusz pensyi	1,356.728	38
Razem	555.407.863	17

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 3. września. Najniższe ceny mięsa wołowego dla ludności chrześciańskiej podali na miesiąc wrzesień: Agnieszka Zaworska w jatkach na Krakowskiem od 10 c. do 25 c. Józef Pordes na Halickiem od 15 c. do 28 c. Adolf Bąkowski na Halickiem od 10 c. do 26 c. Wolf Hass na Halickiem od 15 c. do 24 c. Feiwel Schrenzel od 14 c. do 28 c. Berl Pordes na Chorążczyznie od 15 c. do 20 c. Hersz Teteles na Chorążczyznie od 15 c. do 20 c. Dawid Blassberg pod Nr. 575 3/4 od 15 c. do 25 c. Feiwel Schrenzel pod Nr. 575 3/4 od 14 c. do 28 c.

Najniższe ceny mięsa wołowego dla ludności żydowskiej podali: Aron Horn pod Nr. 6 i 7 3/4 18 c. Majer Eichler pod Nr. 7 i 8 3/4 18 c. Mojżesz Schrenzel pod Nr. 431 3/4 od 18 c. do 20 c. Józef Pordes w bramie krakowskiej od 18 c. do 20 c.

Lwów, 30. sierpnia. Z powodu, że meklerzy zawsze jeszcze pośredniczą przy zapowiadaniu transportu wołmi, wysyłać się mających c. k. uprzywilejowaną galicyjską koleją Karola Ludwika, i zbyt wielkie żądania stawiają osobom trudniącym się hodowaniem i przedażą wołów, przeto obwieszczenie względem nadsyłania pieniędzy pocztą, którego zachowanie uwalnia od wszelkiego pośrednictwa, będzie ponownie ogłoszone.

We Lwowie bawi obecnie komisya złożona z 2 wyższych urzędników kolei Karola Ludwika i 1 deputowanego przedsiębiorstwa budowy, która zajmuje się ocenieniem budowy dworca kolei we Lwowie.

Lwów, 31. sierpnia. W pierwszej połowie b. m. były następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów w obwodach kołomyjskim i stryjskim:

	Miejsce targu:											
	Kołomya		Kuty		Śniatyn		Stryj		Rozdoł		Żydaczów	
	zr	cen.	zr	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	walutą austryacką											
Mec pszenicy	3	.	3	5	2	70	3	20	3	40	3	.
„ żyta	1	50	1	61	1	53	1	55	2	.	1	80
„ jęczmienia	1	20	1	2	.	90	1	20	.	.	1	30
„ owsa	.	80	.	97	.	80	1	10	2	.	1	40
„ hreczki	2	.	2	.	.	.	.	.	.	.	2	15
„ kukurudzy	1	35	1	50	1	35	1	75	.	.	.	80
„ ziemniaków	.	.	.	70	.	.	.	60	.	80	.	.
Cetnar siana	1	.	1	.	1	40	.	85	1	15	1	20
„ wełny	.	.	26	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia koniczu	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	6	.	6	.	5	67	5	.	7	.	7	.
„ „ miękkiego	4	50	3	.	.	.	4	.	5	.	6	.
Funt mięsa wołowego	.	9	.	10	.	10	.	12	.	12	.	12
Mas okowity	.	72	.	60	.	60	.	72	.	60	.	80

Lwów, 3. września. Powszechna stagnacya handlu zbożowego w całej prawie Europie poczyna oddziaływać na targi wiedeński i peszteński. Targi te są ciągle bez ożywienia, pomimo, iż żadnej wątpliwości nie ulega, że Węgry południowe nader znacznych dowozów na opędzenie potrzeb swej konsumcyi nieodzownie potrzebować będą. Wszelkie urzędowe dochodzenie sprawdziło, że szkody przez posuchę zrządzone do 120 milionów zł. wynoszą, jak o tem już wspominaliśmy. Jeżeli zaś dotąd ceny w Wiedniu i Peszcie wcale się nie podnoszą a odbyt jest słaby, pochodzić to może jedynie z otrętwienia w jakim się handel zbozowy w Europie znajduje i z obawy wdania się w znaczniejsze na przyszłość operacye.

Otrętwienie to handlu zbożowego zadziwiać nie może w obec ogromnego urodzaju w Anglii, który w tym roku jak go najstarsi

ludzie nie zapamiętają, w obec dostatecznego urodzaju we Francyi i spodziewanych dowozów z Ameryki. Targi też angielskie, francuskie a za niemi targ wrocławski zupełnie są bezczynne, ceny zboża wszędzie spadają, a pomimo tego obroty są prawie żadne i jedynie na pokrycie konsumcyi ograniczone. O wysełkach za granicę nikt wcale nie myśli.

Okowita nie utrzymała się w Wiedniu przy ostatniem podwyższeniu cen, które znów spadają. Dziś nie możnaby dostać jeno 54 do 55 c. za stopień i wiadro za towar gotowy, a zaledwo 57 do 58 c. za późniejsze odstawy.

Targ wiedeński na woły.

Wiedeń, 1. września. Na naszym wczorajszym targu było wołów węg. 1548, galic. 1730 i krajowych 25. Z tego sprzedano na potrzebę miejscową 1722 sz. na prowincyę 1223 sz., osobno 38 sz.; waga szacunkowa 1 sz. wynosiła 500 do 700 ℔. Za sztukę płacono 100 zł. do 172 zł. 50 c. a za cetnar 20 zł. do 25 zł.

Ostatnia poczta.

Hermansztad, 2. września. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu krajowego toczyła się specyalna debata nad projektem do ustaw względem równouprawnienia narodu rumuńskiego i jego wyznań. W miejsce pierwszego ustępu §. 2. projektu rządowego przyjęto prawie dosłownie §. 2. projektu Rannichera odrzuconego przy debacie jeneralnej.

Nowy York, 22. sierpnia. Zapowiadają bliski upadek twierdzy Sumter, ale miasto Charleston będzie bronić się dalej. Lee stoi ciągle między Rapidanem i Rappahannockiem. Meade spodziewa się doznać od niego napadu. Burnside dąży na Knoxville i Rosenkranz do Chattanooga.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 3. września.

Hotel George: PP.: Smarzewski Fran., z Tarnopola. - Br. Petrino P., z Czernowic. — Mniszek Zyg., z Podola. — Pawłowski Kazimierz, z Liska. — Wiśniewski Tad, z Krystynopola. — Komarnicki Bolesł., z Sassowa. — Morawski Kon., z Pohorzec.

Hotel angielski: Jaworski Apol., z Ordowa. Rzewuski W., z Gołogór.

Hotel Langa: Kruszewski Hen, z Chorobrowa.

Zajazd Leszczyńskiego: Rutyński Stanis., z Gwozdowiec.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 3. września.

PP.: Lencewicz Er., do Sulimowa. — Kroisse Lud., do Koszelowa. — Kunaszewski Mik., do Łowczy. — Derza Jul., do Kniażego. — Górski Sew., do Załoziec. - Bogucki T, do Klewiniec.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 3. września 1863.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	‴ 327.25	+14 2	75 7	zachódni sł.	pogoda
2. god. po poł.	327 62	+22 3	52 1	„ „	pochmurno
10.god.wiecz.	327 43	+16 5	72 3	„ „	pogoda

Kurs lwowski.

Dnia 3. września.

		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	$25\frac{1}{2}$	5	30
Dukat cesarski	„ „	5	$28\frac{1}{2}$	5	33
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	$11\frac{1}{2}$	9	$19\frac{1}{2}$
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	74	1	$75\frac{1}{2}$
Talar pruski	„ „	1	66	1	68
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „				
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	75	33	76	—
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	79	15	79	80
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	73	98	74	58
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	82	60	83	45
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	200	50	202	38

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 3. września.

	złr.	kr.
5% Metaliki	77	20
5% pożyczka narodowa	83	55
Losy z 1860 roku	101	10
Akcye banku wiedeńskiego	797	—
„ „ kredytowego	192	60
Londyn, 10 funtów szterlingów	111	85
Dukat pojedyńczy	5	34
Srebro	111	50

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 1. września.

1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	72.75	72.90
„ „ bez kuponów zwrotny po 5%	96.-	96.50
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	82 90	83 —
od kwiet. do paźd. po 5%	83.—	83.15
Z r. 1851 ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	76.90	77.—
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	77.—	77.10
dtto. po $4\frac{1}{2}$%	68.75	68.90
dtto. „ 4%	61.—	61.50
dtto. „ 3%	46.—	46.50
dtto. „ $2\frac{1}{2}$%	38.50	39.50
dtto. „ 1%	15.10	15.20
Przez. do wyl. z r. 1839 całe losy	159.50	160.—
Przez. do wyl. z r. 1839 piata część losów	157.—	157 50
Przez do wyl. z r. 1854	95.—	95.50
Przez. do wyl. z r. 1860 po 500zł.	101.25	101 35
Przez. do wyl. z r. 1860 po 100 zł.	101.45	101 55
Renty Como po 42 lir. aust.	17.—	17.50
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	71.50	72.—
„ $4\frac{1}{2}$%	67.50	68.—
„ 4%	59.50	60.—
„ $3\frac{1}{2}$%	51.50	52.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3%	—.—	—.—
„ $2\frac{1}{2}$%	59.—	60.—
„ $2\frac{1}{4}$%	52.—	53 —
„ 2%	47.—	48.—
„ $1\frac{3}{4}$%	41.—	42.—
dtto. z procent. za granica „ 5%	71.50	72.—
„ $4\frac{1}{2}$%	67.50	68.—
„ 4%	59.50	60. -

B. Krajów koronnych. Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	pien.	towar.
Niższej Austryi	85.50	86.50
Wyż. Aust. i Salcb.	85.—	85.50
Czech	90.50	91.—
Morawii	88.25	88.75
Szląska	87.50	88.50
Styryi	86.50	87.50
Tyrolu	91.—	—.—
Kar., Krainy i Wyb.	86.—	88.50
Węgier	77.—	77.25

Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł.	pien.	towar.
Banatu Tem.	75.—	75.50
Kroacyi i Slawonii	76.25	76.75
Galicyi	74.15	74.50
Siedmiogrodu	74.25	75.—
Bukowina	73.75	74.25
Z klauzulą wylos. w r. 1867	73.75	74.—
Lomb. wen. poż. z r. 1859	92.50	—.—
Dług Tyrolu po 5%	—.—	—.—
„ 4%	60.—	60.50
„ $3\frac{1}{2}$%	—.—	—.—
Dług Salcburga „ 3%	60.—	60.50
„ $2\frac{1}{2}$%	—.—	—.—
Dług Krainy „ 2%	30.—	31.—
„ $1\frac{3}{4}$%	—.—	—.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
Po 3% za 100 zł.	27.—	—.—
„ $2\frac{1}{2}$% „ 100 „	22.50	—.—
„ $2\frac{1}{4}$% „ 100 „	20.25	—.—
„ 2% „ 100 „	18.—	—.—
„ $1\frac{3}{4}$% „ 100 „	15.50	—.—

3. Akcye.

(Za sztukę.)

	pien.	towar.
Banku narodowego	793.—	795.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	192.30	192 50
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	641.—	642.—
Półn. kol. po 1000 zł. m. k.	1713.—	1715.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	187.75	188 25
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. mon. konw.	147.—	147.50
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	126.75	127 —
Kolei Cisy po 200zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	—.—
Połud. kolei państ., lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 180 zł. (90%)	246.—	248.—
Kol. Kar. Lud. po 200zł. mon. konw.	200.50	201.—
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	—.—	40.—
dtto II. emis. po 200zł. m. k.	99.—	100.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	675.—	680.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	237.—	240.—
Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw.	195.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	147.—	150.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	437.—	438.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	249.—	250.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	395.—	400.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500zł. w. a.	398.—	400.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a.	258.—	260.—
Uprzywil. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a.	162.—	162.50

4. Listy zastawne.

(za 100 zł.)

	pien.	towar.
Banku narod. w m. k. 6let. z r. 1857 po 5%	102.75	103.-
10let. „ 1857 po 5%	92.25	92.50
przeznaczone do los. po 5%	—.—	—.—
Banku narod. w w. a. na 12 m. 5%	—.—	—.—
przezn. do losowania po 5%	87.80	88.—
Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%	75.—	75.25

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97.—	97.50
detto detto w sreb. upr. za 100 zł. w. a.	93.30	93.50
Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust.	88.75	89.—
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	118.75	119.25
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	116.50	117.—
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	90.50	91.—
Kol. półn. po 100 zł. w. a.	88.50	89.—
Kol. Glogn. po 100 zł. m. k.	89.—	89.50
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	94.—	95.—
Lloyda za 100 zł.	90.—	90.50
Uprzyw. czeska kol. zach. po 200 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł.	96.—	96.25
Połud. półn. kolej kom. po 5% za 100 zł.	78.—	78.50
Grac. Köflach. kol. i Tow. gór. po 400 zł. w.a. (1000 fr.)	75.—	80.—

6. Losy.

(za sztukę.)	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	135.40	135.60
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	92.—	92.50
Poż. Tryc. po 100 zł. m. k.	116.—	116.—
„ „ po 50 zł. m. k.	52.50	5[illegible].—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	34.—	34.50
Esterhazego po 40 zł. m. k.	94.—	94.50
Salma „ 40 „ „	36.25	36.50
Palfiego „ 40 „ „	36.75	37.25
Clarego „ 40 „ „	33.50	34.-
St. Genois „ 40 „ „	34.75	35.—
Windischgrätza 20 zł. „	21.-	21.50
Waldsteina 20 „	20.-	20.50
Keglevicha 10 „	14.75	15.—

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol	94 60	94.60
Augsburg za 100 zł. w. p. n.	94.50	94.50
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	94.60	94.70
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	83.60	83.60
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt.	111.90	111 90
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 lir. wł.	44 10	44.10
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	44.25	44.25
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a	—.—	—.—
Wenecya za 100zł. w. a	—.—	—.—

(31 dni po ukazaniu.)

	pien.	towar.
Bukareszt za 100 piast. wol.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. men.	$5.32\frac{1}{2}$	$5.33\frac{1}{2}$
dtto. pełnej wagi	$5.32\frac{1}{2}$	$5.33\frac{1}{2}$
Korona	15.30	15.35
20frankówka	8.93	8.94
Rosyjski imperyał	9.18	9.20
Talar związkowy	1.67	$1.67\frac{1}{2}$
Srebro	111.50	111.75

Kurs korony w c. k. kasach 13zł. 50c.

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudyński.**

Z c. k. galic. drukarni rządowej.